

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Затверджено:

Протокол засідання кафедри
фінансів, обліку і оподаткування
№ 7 від 24 лютого 2025 р.

Завідувач кафедри ФОО

С.М. Шуляренко

Викладач	ШПИРКО Ольга Миколаївна Кандидат економічних наук, доцент
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	Шпирко Ольга Миколаївна
E-mail	olja53@ukr.net
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра Фінансів, обліку і оподаткування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602 телефон: +38044 591-51-08
Консультації	Кожен понеділок та середу з 14 до 16 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602 або за ZOOM посилання
Офіційна назва освітньої програми	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань, спеціальність	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс / Семестр викладання	4/7
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24 годин / 4 годин Практичні заняття – 20 години / 4 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально-технічне	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.

забезпечення	
Мова викладання	Українська
Мета вивчення дисципліни	Вивчення засад визначення суб'єктів малого підприємництва та підприємств малого бізнесу відповідно до законодавства України та можливостей застосування ними спрощеного оподаткування, обліку та звітності, опанування порядком організації бухгалтерського обліку, складання кореспонденції рахунків, заповнення регістрів бухгалтерського обліку малими та мікропідприємствами із застосуванням та без застосування методу подвійного запису, складання та подання звітності суб'єктами малого підприємництва.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності. СК 11. Здатність вирішувати практичні проблеми та спеціалізовані задачі у сфері інноваційного підприємництва в умовах швидкої зміни сучасного бізнес середовища.
Програмні результати навчання	ПР 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. ПР 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, біржовій діяльності. ПР 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. ПР 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. ПР 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. ПР 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. ПР 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

	<p>ПР 21. Вміти обґрунтовувати управлінські рішення щодо впровадження інноваційних проектів суб'єктів підприємництва, підвищення їх конкурентоспроможності в умовах швидкої зміни сучасного бізнес середовища.</p>
--	--

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу України

Сутність та визначення підприємств малого бізнесу відповідно до законодавства України. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу. Проста та спрощена форма обліку на підприємствах малого бізнесу. Структура спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку та можливості його застосування. Регістри обліку в умовах автоматизації. Розподіл обов'язків та підзвітність бухгалтера малого підприємства.

Тема 2. Спрощена система оподаткування та звітності для підприємств малого бізнесу

Розподіл суб'єктів спрощеної системи оподаткування на групи. Види податків, які сплачуватимуть малі підприємства різних груп. Ставки єдиного податку. Порядок визнання доходів та витрат для платників єдиного податку. Особливості нарахування та сплати єдиного податку підприємствами малого бізнесу. Види діяльності, які виключають можливість застосування спрощеного оподаткування. Правила переходу суб'єктами господарювання на сплату єдиного податку. Оподаткування доходів працівників та власників малих підприємств, сукупне податкове навантаження підприємств малого бізнесу України.

Тема 3. Особливості організації обліку та оподаткування для фізичних осіб-підприємців

Визначення фізичних осіб-підприємців суб'єктами малого та мікропідприємництва. Належність фізичних осіб-підприємців до різних груп платників єдиного податку. Вимоги та заборони щодо спрощеного оподаткування фізичних осіб суб'єктів малого підприємництва. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Облікові регістри, які застосовують фізичні особи суб'єкти малого підприємництва.

Тема 4. Облік готівки та безготівкових коштів суб'єктів малого підприємництва

Особливості організації обліку операцій з грошовими коштами суб'єктами малого підприємництва. Облік готівкових грошових коштів. Облік грошових документів на малих підприємствах. Облік коштів на рахунках у банках. Заповнення Журналу обліку господарських операцій та відомостей згідно з Методичними рекомендаціями по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами. Регістри обліку в умовах автоматизації.

Тема 5. Облік запасів суб'єктів малого підприємництва

Документальне оформлення операцій з запасами. Облік запасів на підприємствах малого бізнесу. Облік незавершеного виробництва на підприємствах малого бізнесу. Заповнення відомостей та Журналу обліку господарських операцій згідно з Методичними рекомендаціями із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами. Регістри обліку в умовах автоматизації.

Змістовий модуль 2

Тема 6. Облік необоротних активів суб'єктів малого підприємництва

Первинний облік необоротних активів суб'єктів малого підприємництва. Облік капітальних інвестицій на підприємствах малого бізнесу. Облік амортизації та вибуття необоротних активів на підприємствах малого бізнесу. Відображення інформації про необоротні активи в облікових регістрах та звітності суб'єктів малого підприємництва. Регістри обліку в умовах автоматизації.

Тема 7. Облік оплати праці та розрахунків суб'єктів малого підприємництва

Облік розрахунків з дебіторами. Облік розрахунків з кредиторами. Облік розрахунків з оплати праці суб'єктів малого підприємництва. Основні питання кадрового обліку та звітування з праці. Заповнення відомостей та Журналу обліку господарських операцій. Регістри обліку в умовах автоматизації.

Тема 8. Облік фінансових результатів діяльності суб'єктів малого підприємництва

Методика обліку витрат на підприємствах малого бізнесу. Облік доходів на підприємствах малого бізнесу. Облік фінансових результатів діяльності малого підприємства. Заповнення Відомості 5-м, Журналу обліку господарських операцій та складання Оборотно-сальдової відомості згідно з Методичними рекомендаціями із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами № 422. Особливості обліку доходів і витрат фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва. Регістри обліку в умовах автоматизації.

Тема 9. Особливості узагальнення інформації в регістрах бухгалтерського обліку без застосування подвійного запису

Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами № 720, що передбачають відображення інформації в регістрах бухгалтерського обліку без застосування подвійного запису. Заповнення журналів обліку господарських операцій. Складання відомостей обліку на підприємствах малого бізнесу. Регістри обліку в умовах автоматизації. Підготовка до складання фінансового звіту мікропідприємства.

Тема 10. Звітність суб'єктів малого підприємництва

Порядок складання фінансової звітності малого та мікропідприємства за НП(С)БО 25. Податкова звітність суб'єктів малого підприємництва. Терміни подання звітності та сплати податків суб'єктами малого підприємництва.

Результати навчання: Після вивчення даної дисципліни студенти матимуть теоретичні уявлення та практичні навички щодо організаційних основ побудови діяльності суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних та фізичних осіб; ведення податкового обліку суб'єктів малого підприємництва, які працюють за загальною та спрощеною системами обліку й оподаткування; ведення бухгалтерського обліку на підприємствах малого і середнього бізнесу відповідно до вимог НП(С)БО.

Індивідуальні завдання

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності вони залучаються до виконання додаткових видів робіт в певних проектах, ця діяльність враховується при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Облік і оподаткування СМП» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Індивідуальні види робіт можуть бути змінені та доповнені за ініціативою викладача або здобувача освіти (за погодженням із викладачем).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Методи поточного контролю: - усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); - письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, есе, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);

- комбінований контроль; - тестовий контроль та ін.

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали. Максимальна сума становить 16 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії (до 12 балів).

Максимальна сума становить 12 балів за кожне заняття, 84 бали - максимальна сума.

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються у 10 балів.

Підсумковий контроль - Залік

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Якщо протягом семестру здобувачем за поточним контролем набрано більше 100 балів, то вони прирівнюються до 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ.](#)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані,

			всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
 2. Конспект лекцій.
 3. Посилання на Google Classroom
- Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

Список рекомендованої літератури

Базова:

1. Гуцаленко Л.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу : навч. посібник / Л. В. Гуцаленко, У. О. Марчук, Л. В. Мельянова. Київ : ЦУЛ, 2020. 390 с
2. Гура Н.О, Мельник Т.Г. Облік на підприємствах малого бізнесу : Навч. посіб. ЦУЛ, 2019. 288 с.
3. Довбуш А.В., Давидовська Г.І. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні. Інноваційна економіка. 2020. № 5–6. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/642>.
4. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: Навчальний посібник. за заг. редакцією Хомяка Р.Л., Ольшанської М.В. Львів: 2018. 254 с.

5. Марчук У.О., Гуцаленко Л.В., Мельянова Л.В.. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 390 с.

6. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

Допоміжна:

1. Зоріна О.А., Петраковська О.В., Юрченко О.А. Фінансова та податкова звітність суб'єктів малого підприємництва. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. № 12 (247). С. 100-106 URL: <http://dndiime.org/wpcontent/uploads/2022/02/12-2021-1.pdf>

2. Зоріна О.А. Податкові та митні преференції під час воєнного стану: вплив змін у законодавстві на діяльність суб'єктів малого бізнесу. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 7-8 (254-255). С. 16-23 URL: http://dndiime.org/wpcontent/uploads/2022/11/7-8_2022.pdf

3. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Організація діяльності та облік в малому бізнесі» для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти /Автори-укладачі: Смірнова Н.В., Смірнова І.В. Кропивницький: ЦНТУ, 2022 р. 42 с.

4. Сук Л. К., Сук П. Л., Данілочкіна О. В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу: Навчальний посібник / За загальною редакцією доктора економічних наук, професора П. Л. Сука. - К.: «Каравела», 2017. 372 с.

5. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>.

6. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

7. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [«Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ»](#).